

بررسی ایرادها و نواقص روند حرفه‌ای شدن باشگاه‌های فوتبال ایران در گفت‌وگوی «جوان» با واعظ آشتیانی

نمی‌توان باتوصیه‌در مسیر حرفه‌ای بودن قدم برداشت

گفت‌وگو
دنیاچندری
سربزن نگاه و درست در شرايطي که می‌رفت سرنوشت باشگاه‌های

عربستانی بقیه نماینده‌های فوتبال ایران را نیز بگيرود باز هم مانند سال‌های قبل وزارت ورزش همراه فدراسیون و دیگر ارگان‌ها دست به دست هم دادند برای رفع و رجوع کردن ضعف‌های فاحشی که تیم‌هایی چون پرسپولیس و استقلال در کسب جواز حرفه‌ای برای حضور در لیگ قهرمانان آسیا داشتند و بار دیگر مشکلات دقیقه نود بر حسب مصلحت حل شد تا همانگونه که واعظ آشتیانی مدیرعامل اسبق استقلال نیز تأیید می‌کند مانهی بزرگ سسر راه حرفه‌ای شدن باشگاه‌های فوتبال ایران ایجاد شود. مانهی که آن را می‌توان دوستی خاله خرسه تعبیر کرد.

بار دیگر مشکلات دقیقه نود بر حسب مصلحت از سد راه برداشته شد تا نماینده‌های ایران به‌رغم نداشتن معیارهای لازم، موفق به کسب جواز حرفه‌ای شوند.

چه بسود، باید ببینیم حتی اگر فیفا و کنفدراسیون فوتبال آسیا حساس هم نشوند آیا این راه می‌تواند نتیجه مثبتی در پی داشته باشد؟

سال گذشته AFC متوجه شد که مجوزها بر اساس معیارهای واقعی صادر نشده است و ضمن هشدار ی جدی فدراسیون را ۱۲۰ هزار دلار جریمه کرد اما اسمال هم همان رویه پیش گرفته شد. آیا این نگاه مانع از حرفه‌ای شدن فوتبال ایران نمی‌شود؟

مسئله همین جاست. گریم که AFC هم متوجه نشود، چه می‌شود؟ توصیه‌ای که نمی‌توان حرفه‌ای شد، بگذارد یک یا حتی دو مرتبه باشگاه‌ها محروم شوند چه اتفاقی رخ می‌دهد! این می‌تواند تلنگری باشد برای باشگاه‌ها که خود را به معیارهای حرفه‌ای شدن نزدیک‌تر کنند.

گفته می‌شود به دلیل دولتی بودن باشگاه‌هاست که سر بزنگاه همه به تکاپو می‌افتند.

اهمیتی ندارد که باشگاه‌ها دولتی هستند یا نه، بگذارد نتیجه شوند تا درسی نشود برای مدیران ارشد کشور برای انتخاب افراد توانمند و مبتنی بر شایسته سالاری تا باشگاه‌ها را هم به لحاظ اقتصادی ساماندهی کنند و هم به طور قانونی فعالیت‌های خود را پیش ببرند. از نظر AFC و حتی فیفا منعی نیست برای تیم‌های دولت‌ها، مسئله رعایت قوانین است. شاید دولتی بخواهد تیم‌داری کند. این مشکلی ایجاد نمی‌کند اگر اصول را رعایت کند. پیش از ۸۰ درصد باشگاه‌های ما دولتی هستند. این مانهی ایجاد می‌کند. مسئله این است که مدیرانی که انتخاب می‌شوند حرفه‌ای نیستند و آگاهی به مسائل مدیریتی ندارند و به واسطه ضعف‌های مغرفی که دارند برای دولت‌ها چالش ایجاد می‌کنند و گرنه هیچ جا گفته نشده که دولت‌ها تیم‌داری نکنند اما چون افراد ضعیف را سر کار می‌آورند و آنها نیز تقاض قانون می‌کنند مشکل ایجاد می‌شود.

رستاهمسفری ایران

یعنی فکر می‌کنید به دلیل ایرادی که در رأس امور وجود دارد هر بار دقیقه نود همه نهادها و ارگان‌ها برای لایوشانی و سرپوش گذاشتن بر ایرادها و اشکالات دست به دست هم می‌دهند؟

دقیقاً. ببینید این وساطت‌ها در حقیقت سرپوش گذاشتن بر عملکرد و ضعف خود وزارت است. وزارت می‌خواهد باین ساین پادرمیانی‌ها بر ایرادهای خود سرپوش بگذارد. اینکه چرا نظارت نکرده است؟ چرا مدیران توانمند سر کار نگذاشته است؟ و اگر انتخاب‌ها درست باشد و باشگاه‌ها قانون را رعایت کنند دیگر نیازی به وساطت نیست. اما وقتی وساطت و پادرمیانی می‌کنند یعنی کارها اشتباهی انجام گرفته و حالا باید عقبه یک دهه‌ای از اشتباهات مدیرانی که توانمندی لازم را نداشتند به گونه‌ای پوشش داده شود.

کار بر چه اساس و اصولی باید پیش برود تا به معیارهای لازم جهت حرفه‌ای بودن نزدیک شویم؟

این بحث امروز و دیروز نیست. سال‌هاست که تاکید می‌کنیم باشگاه‌ها باید بر اساس قانون تجارتی که تعریف شده است اداره شوند. از زمانی که نه وزارت ورزش که سازمان تربیت بدنی بود باید مجمع آن به طور رسمی و قانونی برگزار شده و اعضای هیئت مدیره را برگزیند. اهداف و استراتژی آینده باشگاه باید در مجمع طرح و بازرسی می‌کند، در ویراق پول فراوان برای حسابرسی سالانه باشگاه‌ها و نتیجه این حسابرسی‌ها در مجمع سالانه مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد و بر اساس این گزارش و حسابرسی‌ها مشخص

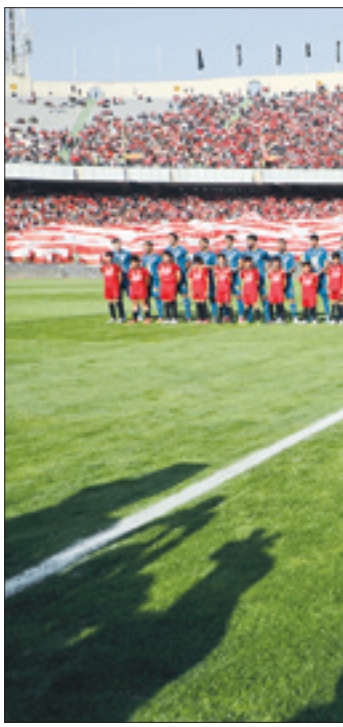

اهمیتی ندارد که باشگاه‌ها دولتی هستند یا نه، بگذارد نتیجه شوند تا درسی نشود برای ارشد کشور برای انتخاب افراد توانمند و مبتنی بر شایسته سالاری تا باشگاه‌ها را

هم به لحاظ اقتصادی ساماندهی کنند و هم به طور قانونی فعالیت‌های خود را پیش ببرند

می‌شود که مدیریت بر اساس اهداف و استراتژی که در مجمع تعیین شده حرکت کرده است یا خیر.

آیا هزینه و درآمد باشگاه بر اساس استانداردهای مالی و حسابداری انجام گرفته یا نه و بر اساس این شاخص‌هاست که مجمع متوجه می‌شود مدیران در جهت موفقیت گام برداشتنند یا نه، باشگاه به سمت زیان دهی پیش رفته، اگر زیان ده است هیئت مدیره مدبرعامل را عوض کند و اگر سودده است از مدیرعامل حمایت کند اما وقتی این اتفاقات رخ نمی‌دهد به ناگاه از خواب برمی‌خیزند و می‌بینند که یک باشگاه صد و دیگری ۸۰ میلیارد بدهی دارد اما باز هم اتفاقی نمی‌افتد و بی‌توجهی‌ها تا به امروز به درازا می‌کشند، وقتی بحث‌های کارشناسی را شاهد نباشیم و وقتی مدیران به قوانین واقف نیستند باید انتظار بکشیم AFC گوشمان را به دلیل حرفه‌ای نبودن بکشد.

رستاهمسفری ایران

در واقع یعنی ایراد کار به نوع نگاه تصمیم گیرندگان اصلی برمی‌گردد و انتخاب‌های اشتباهی که طی سال‌ها شاهد آن هستیم؟

بله. اگر قرار است کسی مورد اتهام قرار گیرد در وهله اول وزرای قبلی و رؤسای تربیت بدنی‌هایی هستند که در رأس امور قرار داشتند. در وهله اول وزیران و رؤسای قبلی متهمان اصلی هستند که چرا انتخاب‌های نادرستی در خصوص مدیران داشتند. آنچه امروز شاهد هستیم ماحصل عدم نظارت وزرا و رؤسای قبلی در ورزش است که با رعایت نکردن قوانین و نظراتی نداشتن کار را به جایی کشاندند که امروز ای اف سی صلاحیت حرفه‌ای باشگاه‌های ما را زیر سوال می‌برد. البته این گلابه به دستگاه‌های نظارتی هم هست که چرا به این موضوع به جد ورود نکرده و تذکری ندادند و اگر دادند چرا اطلاع‌رسانی

حرفه‌ای نیستیم

حرفه‌ای هم نمی‌شویم!

■ **شویا نوروزی**

حرفه‌ای شدن و حرفه‌ای بودن در فوتبال نیاز به ساز و کار خاصی دارد و برای رسیدن به آن باید از یک برنامه ویژه، مدون و اصولی پیروی کرد ولی اینجا در فوتبال ایران سه خبری از برنامه و عزم راسخ است و نه اینکه آقایان حتی حاضر نیستند ادای حرفه‌ای‌ها را در آورند! عالم و آدم می‌دانند دو قطب اصلی فوتبال کشورمان دولتی هستند، بدهی سنگین و شاکیان داخلی و خارجی متعدد دارند و هیچ بویی از حرفه‌ای‌گری نبرده‌اند ولی بعد از برگزاری جلسه‌ای اضطراری مسئولان وطنی به آنها مجوز حرفه‌ای دادند! همان‌ها که به خیال خود برای «مصلحت» مشکل سرخابی‌ها برای حضور در لیگ قهرمانان آسیا را موقتاً حل کردند بهتر از هر کسی می‌دانند مشکلات ریشه‌ای طی یکی دو ماه برطرف نخواهد شد. سال‌هاست که بحث واگذاری و خصوصی‌سازی این دو تیم مطرح است ولی هرگز به مرحله اجرا نرسیده تا حتی صدای AFC هم نسبت به مالکیت پرسپولیس و استقلال در آید. کنفدراسیون در حالی از یک سال پیش به هر دو تیم نسبت به این موضوع اولتیماتوم داده بود و حالا که مهلتان تمام شده تازه فهمیده‌ایم است و تا تکلیف این قضیه مشخص نشود مجوز قطعی صادر نخواهد شد. خودمان هم می‌دانیم که پرسپولیس و استقلال با مالک مشترک به جایی نخواهند رسید ولی با اینکه می‌دانستیم کنفدراسیون تا چه اندازه روی این مسئله حساس است و در موردش کوتاه نمی‌آید باز هم دست روی دست گذاشتیم تا فرصت از دست برود. چالش‌ها به فوت خود باقی است و کمیته صدور مجوز به سرخابی‌ها سه ماه وقت داده تا برای قطعی شدن مجوز حرفه‌ای‌شان چاره‌ای بیابند. وزارت ورزش که همچنان مالک هر دو تیم است، بدهی‌های سنگین مالی که به فوت خود باقی است، برای پرداخت طلب کالدرون شاکای پرسپولیس هم که کرای قطعی صادر شده است. آیا واقعا طی ۹۰ روز می‌توان مشکلات موجود و نواقص اساسی و پر تعداد مدنظر AFC را برطرف کرد؟ مگر نه اینکه کنفدراسیون آسیا حق راستی از مابقی مدارک ارسالی از طرف فدراسیون فوتبال کشورها را دارد، اگر در این راستای آزمایشی پنهانکاری‌های عمدی عیان شود دیگر اروپویی برای فوتبال ایران نمی‌ماند. سال‌ها پیش استقلال به دلیل ارسال دیدرنگام اسمایی بازیکنان و کادر فنی و با استناد به این جمله معروف «فوقش یک جریمه است» از آسیا کنار گذاشته شد. آن را به حساب سهل‌انگاری مدیریتی یک باشگاه گذاشتیم اما این بار اگر AFC سرخابی‌ها را حذف کند پای همه فوتبال کشورمان گیر است و حتی وزارت ورزش نیز باید پاسخگو باشد. امیدواریم این راستی از مآبیم همانطور که AFC وعده‌اش را داده با دقت و ریزبینی کامل انجام شود تا یکبار برای همیشه تکلیف تیم‌های آماتور دولتی مان یکسره شود.

بازتاب

اجرای مقررات برای همه

فوتبال آسیا روبه حرفه‌ای شدن

■ **اشرف رامین**

تیم‌های حاضر در لیگ قهرمانان آسیا باید مجوز لازم را برای حضور در این رقابت‌ها اخذ کنند. Clublicensing یا همان مجوز حرفه‌ای، قوانینی هستند که کنفدراسیون‌ها برای باشگاه‌های قاره خود تعیین می‌کنند و همه آنها ملزم به رعایت این قوانین و فراهم کردن شرایط لازم هستند. در غیر این صورت کنفدراسیون مربوطه طبق ضوابط خود از حضور باشگاه‌های خاطی و بی‌تفاوت به قوانین در رقابت‌های قاره‌ای جلوگیری می‌کند. AFC نیز چند سالی است عزمش را جزم کرده تا با سر و سامان دادن به اوضاع باشگاه‌ها، سطح فوتبال آسیا را بالا ببرد. در این بین در دستورالعمل اعلام شده از سوی مقامات آسیایی روی رعایت چند نکته بسیار تأکید شده و در حقیقت تا زمانی که این موارد رعایت نشوند باشگاه‌ها اجازه حضور در لیگ قهرمانان را پیدا نمی‌کنند، رعایت الزامات حقوقی از جمله معرفی یک ورزشگاه اختصاصی، تسویه حساب با تمامی بازیکنان، مربیان و کارکنان و در یک کلام زیرساخت‌های پرسنلی، مالی، آکادمی و حقوقی مهم‌ترین مسائلی است که مسئولان آسیا نسبت به آنها سختگیری‌های زیادی به خرج می‌دهند و برای اجرای دقیق این موارد گامی بلند برداشته‌اند.

در نگاه اول به موارد ذکر شده به نظر می‌رسد فقط تیم‌های ایرانی هستند که با مشکل جلب رضایت AFC مواجهند اما اگر دقیق‌تر بررسی کنید معلوم می‌شود آسیایی‌ها غیر از زیرساخت‌ها و نداشتن تسویه بدهی مالی و مالیاتی به اصل مهم «شفافیت مالی و مالکیتی» نیز توجه ویژه دارند. نادانسته منتشر شده در خصوص تیم‌های عربی حذف شده از لیگ قهرمانان ایسن واقعیت را نشان می‌دهد. در واقع تیم‌های عربی با تکیه بر دل‌ال‌های نفتی و مالکان سرمایه‌داری که دارند نه تنها هرگز طعم مشکلات مالی را تجربه‌اند بلکه ورزشگاه‌هایشان هم آنقدر پیشرفته است که قابلیت برگزاری مسابقات بین‌المللی را نیز دارند. ولی همانطور که اشاره شد اینها مات مدیریتی مانع از صدور مجوز برای تعداد زیادی از این تیم‌ها شده است. الاتحاد عربستان، النصر عربستان، الاهلی عربستان، الاهلی امارات، العین امارات و الوحدة امارات همگی تیم‌های متمول غرب آسیا محسوب می‌شوند ولی وابستگی‌های دولتی و عدم شفافیت در بحث مالکیت و مدیریت آنها بر کسی پوشیده نیست. به همین دلیل است که کمیته استیناف کنفدراسیون فوتبال آسیا تقاضای فرجام خواهی‌شان را نیز رد کرد و همگی آنها از لیگ قهرمانان ۲۰۲۲ کنار گذاشته شدند.

نباشند نمی‌توانند در این بخش به عنوان سرمربی

تیم‌های اصلی و بزرگ‌سالان باشگاه انتخاب شوند. در معیار حقوقی همانگونه که از نام آن هم مشخص است تمامی مدارک هویتی باشگاه از جمله اساسنامه، تغییرات و سهامداران باشگاه مشخص شده و ارزیابی می‌شود. همچنین باید تمامی افراد حاضر و فعال در هیئت مدیره باشگاه‌ها مشخص شوند و حق امضای مدارک ارسالی و ثبتی باشگاه نیز در این بخش معرفی گردد. ضمناً مستندات قانونی درخواستی AFC در همین بخش وجود دارد.

یکی از مهم‌ترین بخش‌های مجوز حرفه‌ای، معیار مالی است که تمامی فعالیت یک باشگاه در طول فصل از لحاظ بدهی، سود و زیان و عملکرد آنها مشخص می‌شود. تمامی بازیکنان بدهکار یا طلبکار، مستندات پرداخت مالیات و بیمه، حقوق کارمندان، لیست افراد فعال و مدارک تسویه‌بازیکنان در این بخش جای دارد. ضمناً باید اشاره کرد که تمامی اطلاعات بازیکنان ترانسفر شده به باشگاه و خارج شده نیز در همین بخش راستنداد ترانه‌ای در سال می‌گردد.

با نگاهی به تعریفی که کنفدراسیون فوتبال آسیا از این معیارها ارائه داده است، کمتر باشگاه ایرانی در این چارچوب می‌گنجد، به عنوان نمونه تنها در بخش مالی، تیم‌هایی مانند استقلال و پرسپولیس لیست بلندبالایی از بدهی‌ها و شکایات‌ها را دارند و عملاً در لیست تیم‌هایی که می‌توانند مجوز حرفه‌ای بگیرند، قرار نمی‌گیرند، اگر چه سال‌هاست با طلبکار، مستندات حوزه ایمنی و امنیت باشگاه فعالیت دارند بر بررسی و ارزیابی می‌شوند. تمامی بازیکنان، کادر فنی تیم اصلی، کادر حراست باشگاه، سازمان امنیتی ورزشگاه‌ها، مربیان تیم‌های پایه و جوانان آکادمی بررسی و تمامی مدارک آنها به همراه رزومه مرتبط برآی هر فرد به صورت الزامی دریافت و اعتبارسنجی خواهد شد. برای مثال مربیانی که دارای مدرک A بر مبنیگری حرفه‌ای